

Kaedah-Kaedah Memulakan Tindakan Sivil di Mahkamah Sivil: Tinjauan terhadap Kes-Kes Terkini

(Modes for Commencing Civil Actions in Civil Courts: A Review of Recent Cases)

NOOR ANISAH HUSNA MAZLAN
NURUL NISA' KHALID*
SHAHRUL MIZAN ISMAIL

ABSTRAK

Tindakan sivil adalah pertikaian undang-undang dan pertikaian fakta antara dua atau lebih pihak yang menuntut remedi bagi kecederaan atau kerosakan yang disebabkan oleh perbuatan salah pihak lain. Tindakan sivil bertujuan untuk menuntut bayaran pampasan kepada Plaintiff atau pihak yang tercedera atau rugi. Menurut Aturan 5 Kaedah 1 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012, bagi memulakan prosiding, ia hendaklah dimulakan sama ada melalui Saman Pemula atau Writ. Prosiding yang dalamnya wujud suatu pertikaian fakta yang serius yang mungkin berbangkit hendaklah dimulakan dengan Writ. Manakala prosiding yang suatu permohonan akan dibuat kepada Mahkamah atau seorang Hakim di bawah mana-mana undang-undang bertulis hendaklah dimulakan melalui Saman Pemula. Objektif kajian ini adalah untuk meninjau kes-kes lima tahun ke belakang bagi mengetahui perkembangan-perkembangan terkini berkaitan dengan penghakiman mahkamah bagi kaedah-kaedah memulakan tindakan sivil. Kajian ini dijalankan secara kualitatif, iaitu melibatkan penganalisan data dengan meninjau kes-kes terkini. Daripada analisis kes-kes yang dibuat, terdapat tiga perkembangan utama yang dikenal pasti iaitu Mahkamah menerima penukaran kaedah memulakan tindakan sivil apabila tidak ada ketidakadilan yang menjadi prejudis terhadap pihak-pihak di dalam kes, Mahkamah menolak permohonan penukaran kaedah memulakan tindakan sivil tanpa alasan kukuh dan Mahkamah lebih mudah membenarkan penukaran kaedah tindakan sivil apabila melibatkan hartanah. Oleh itu, artikel ini akan menghuraikan dengan terperinci mengenai pendefinisian tindakan sivil, Kaedah-Kaedah Mahkamah yang akan diguna pakai dan perkembangan terkini penghakiman Mahkamah terhadap kes-kes yang melibatkan kaedah-kaedah memulakan tindakan sivil.

Kata kunci: Writ; saman pemula; perkembangan; tindakan; sivil

ABSTRACT

A civil action is a dispute of law and a dispute of fact between two or more parties seeking remedies for injury or damages suffered due to wrongful act by one of the parties. The purpose of civil action is for the Plaintiff or the injured party to seek compensation or damages. Pursuant to Order 5 Rule 1 Rules of Courts 2012, to commence proceedings, it must be commenced either by way of Originating Summons or Writ. As for proceedings with a serious dispute of fact, it shall be instituted by Writ. Meanwhile, as for proceedings for which an application is to be made to the Court or a Judge, it shall be instituted by way of an Originating Summons. The objective of this study is to review cases decided since the past five years and to analyse the latest developments related to court judgments on the method of commencing civil action. This study is conducted qualitatively, which involves data analysis and review of the previous and latest cases. From the analysis, three main progresses have been identified namely the Court allows the conversion when there is no injustice prejudicial to the parties, the Court rejects application to convert without strong reason and the Court is likely to allow the conversion if it involves property issues. Therefore, this article will elaborate in detail on the definition of civil action, relevant provisions from Rules of Court 2012 and the latest developments of Court judgments on cases involving methods of commencing civil action.

Keywords: Writ; summons; progress; civil; action

PENGENALAN

Tindakan sivil adalah pertikaian undang-undang dan pertikaian fakta antara dua atau lebih pihak yang menuntut remedi yang tidak melibatkan pendakwaan jenayah.¹ Berbeza daripada kes jenayah yang ingin menghukum pesalah kerana melakukan jenayah, kes sivil bertujuan untuk menuntut bayaran pampasan kepada plaintif atau pihak yang tercedera atau rugi.² Tujuan tindakan sivil adalah untuk menyelesaikan pertikaian yang berlaku di kalangan masyarakat dan untuk mengembalikan hak penuntut kepada keadaan asal iaitu sebelum pertikaian, pencerobohan, pelanggaran dan permasalahan tersebut berlaku. Tindakan sivil selain dibawa oleh individu itu sendiri, ia juga boleh dibawa terhadap syarikat atau entiti lain. Kerajaan juga boleh diletakkan sebagai pihak persendirian yang mengambil atau diambil tindakan dalam sesuatu kes sivil, samada sebagai plaintif atau defendan.³

Tindakan sivil di Mahkamah melibatkan plaintif iaitu pihak yang menuntut bahawa ia mengalami kerugian akibat kesalahan atau perbuatan defendan dan disebabkan itu ia menuntut remedi. Apabila berhadapan dengan tindakan sivil daripada plaintif ini, pihak dituntut iaitu defendan dikehendaki menjawab tindakan plaintif.⁴ Jika plaintif berjaya membuktikan tuntutan yang mana penghakiman memihak kepada plaintif, maka pelbagai perintah Mahkamah boleh dikeluarkan untuk menguatkuasakan hak plaintif. Antara perintah mahkamah adalah memberikan ganti rugi kepada plaintif atau mengenakan injunksi sementara atau kekal untuk menghalang sesuatu perbuatan daripada defendan terhadap plaintif.⁵

Setiap individu mempunyai hak untuk mewakili diri sendiri di Mahkamah.⁶ Namun begitu, jika terdapat kesulitan untuk mewakili diri sendiri ketika kes khususnya kes sivil sedang berjalan, maka adalah wajar dan penting bagi individu, perbadanan atau agensi awam yang terlibat untuk melantik peguam litigasi sivil yang mempunyai kepakaran dalam mengendalikan kes sivil bagi mewakilinya di Mahkamah. Antara contoh tindakan sivil yang boleh dilakukan adalah perkara berkaitan harta benda seperti hutang kewangan dan tuntutan yang berkaitan dengan pentadbiran harta pusaka orang yang telah mati. Selain itu, tindakan sivil juga boleh dibuat bagi kecuai badan seperti kecederaan akibat kecuai perubatan, serta perkara-perkara berkaitan undang-undang keluarga seperti perceraian dan hak penjagaan anak.

Bagi memulakan tindakan sivil, Kaedah-Kaedah Mahkamah membenarkan suatu tindakan sivil dimulakan melalui beberapa cara. Merujuk kepada Aturan 5 Kaedah 1, Kaedah-Kaedah Mahkamah Tinggi 1980, ia membenarkan prosiding dimulakan di Mahkamah Tinggi sama ada melalui Writ, Saman Pemula, Usul Pemula atau Petisyen.⁷ Begitu juga dengan Kaedah Mahkamah Rendah 1980 di mana ia membenarkan prosiding dimulakan menggunakan kaedah yang sama. Walau bagaimanapun, setelah Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012 diguna pakai pada Ogos 2012, ia telah memansuhkan Kaedah Mahkamah Tinggi 1980 dan Mahkamah Rendah 1980. Di dalam Aturan 5 Kaedah 1 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012, ia memperuntukkan bahawa bagi memulakan prosiding, ia hendaklah dimulakan sama ada melalui Saman Pemula atau Writ.⁸

Tambahan pula, menurut Seksyen 4 Akta Mahkamah (Kaedah-Kaedah Pemulaan Tindakan Sivil) 2017, mana-mana tindakan sivil yang dimulakan atau dibuat kepada Mahkamah di bawah mana-mana undang-undang bertulis selepas tarikh yang ditetapkan, hendaklah dimulakan melalui suatu Saman Pemula atau Writ.⁹ Oleh itu, jelaslah bagi memulakan tindakan sivil di Mahkamah selepas pindaan tersebut, kaedah pemulaan yang akan digunakan sama ada di Mahkamah Rendah atau Mahkamah Tinggi adalah Writ dan Saman Pemula.

Writ ialah perintah atau instrumen yang dikeluarkan oleh Mahkamah yang meminta defendan iaitu pihak yang dituntut di dalam kes sivil, supaya melakukan tindakan tertentu yang digariskan oleh Mahkamah. Secara ringkasnya, Writ adalah notis tuntutan Mahkamah terhadap Defendan. Menurut Aturan 5 Kaedah 2 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012, prosiding yang dalamnya suatu pertikaian fakta yang serius yang mungkin berbangkit hendaklah dimulakan melalui Writ.¹⁰ Contohnya boleh dilihat di dalam kes *Seah Choon Chye Iwn Saraswathy Devi*,¹¹ di mana isu utama di dalam kes ini adalah sama ada permohonan melalui Saman Pemula adalah wajar atau sama ada ia sepatutnya dibuat melalui Writ. Mahkamah di dalam kes ini mendapati afidavit menyokong usul itu membabitkan persoalan fakta dan dakwaan penipuan dan salah laku. Oleh itu ia sepatutnya dimulakan secara Writ dan permohonan itu ditolak dengan kos.

Di Malaysia, kebiasaannya peguam bagi plaintif akan menyediakan Writ dan memfailkannya di Mahkamah. Namun begitu, berdasarkan

prosedur terkini, ia juga diserahkan melalui sistem e-pemfailan bersama-sama dengan satu dokumen lain iaitu Penyataan Tuntutan. Kemudian, kerani Mahkamah akan mengendors Writ dan Penyataan Tuntutan tersebut bagi membolehkan kedua-kedua dokumen ini diserahkan kepada defendan.

Manakala bagi Saman Pemula, ia adalah kaedah pemulaan tindakan sivil yang pantas berbanding Writ. Prosiding yang suatu permohonan akan dibuat kepada Mahkamah atau seorang Hakim itu di bawah mana-mana undang-undang bertulis hendaklah dimulakan melalui Saman Pemula.¹² Hal ini demikian kerana Saman Pemula sesuai untuk kes-kes yang hanya terdapat sedikit atau tiada langsung pertikaian fakta dan pihak-pihak hanya menimbulkan isu undang-undang atau tafsiran istilah tertentu dalam dokumen undang-undang untuk penentuan Mahkamah.

Dalam semua tindakan sivil yang dimulakan menggunakan Saman Pemula, Hakim akan membuat keputusan berdasarkan pembacaan keterangan affidavit yang diserahkan oleh kedua-dua pihak. Namun begitu, jika Hakim mendapati fakta kes adalah kompleks dan isu di dalam kes tidak dapat diselesaikan dengan hanya bergantung pada keterangan affidavit maka, Hakim boleh mengarahkan kes itu diuruskan seolah-olah ia dimulakan oleh Writ.¹³ Pihak-pihak di dalam kes juga boleh memohon penukaran kaedah pemulaan tindakan sivil daripada Saman Pemula kepada Writ, namun Mahkamah tidak akan sewenang-wenangnya membenarkan permohonan tersebut. Ini dapat dilihat di dalam kes *Ahmad Amryn bin Abd Malek & Ors lwn Bursa Malaysia Securities Bhd*¹⁴ di mana Mahkamah mengatakan bahawa beban adalah terhadap Plaintiff untuk meyakinkan Mahkamah bahawa pemindahan prosiding akan memastikan tindakan sivil ini berjalan dengan lebih mudah dan lancar demi mencapai tujuan akhir iaitu memastikan kepentingan keadilan.

Secara umum, objektif artikel ini adalah untuk membincangkan tentang perkembangan-perkembangan terkini berkaitan dengan kaedah-kaedah memulakan tindakan sivil. Ini akan dilakukan dengan meninjau kes-kes lima tahun ke belakang iaitu daripada tahun 2018 hingga tahun 2022 berdasarkan keputusan dan penghakiman Mahkamah terhadap kes-kes tersebut. Artikel ini juga akan menjawab sama ada Mahkamah membenarkan permohonan pihak-pihak di dalam kes untuk penukaran kaedah-kaedah memulakan tindakan sivil dan jika tidak,

apakah alasan Mahkamah untuk menolak sesuatu permohonan penukaran kaedah memulakan suatu tindakan sivil itu.

METODOLOGI

Kajian ini dijalankan secara kualitatif, iaitu melibatkan penganalisan data, penggunaan fakta, maklumat, ulasan dan konsep. Kajian ini merujuk sumber primer seperti Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012 dan Akta Mahkamah (Kaedah-Kaedah Pemulaan Tindakan Sivil) 2017 (Akta 790) serta kes-kes dan seterusnya menganalisa kes-kes yang dirujuk di dalam artikel ini. Selain itu, kajian ini juga dibuat berdasarkan rujukan sekunder seperti bahan-bahan ilmiah, iaitu buku dan sumber Internet berkenaan dengan kaedah-kaedah memulakan tindakan sivil di Mahkamah sivil.

HASIL DAN PERBINCANGAN

Menurut Aturan 5 Kaedah 1 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012, terdapat dua kaedah yang boleh digunakan bagi memulakan tindakan sivil di Mahkamah iaitu melalui Writ atau Saman Pemula. Daripada kedua-kedua kaedah ini, permulaan tindakan sivil yang biasa digunakan ialah Writ.

Jika prosiding dimulakan dengan kaedah yang salah, Mahkamah tidak akan, atas alasan itu sahaja, mengenyepikan kes itu sepenuhnya. Menurut Aturan 2 Kaedah 1 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012, Mahkamah atau hakim boleh menjalankan budi bicaranya untuk membetulkan ketidakaturan yang berlaku. Di sini jelas menunjukkan bahawa Mahkamah tidak dihalang daripada membatalkan atau mengetepikan sepenuhnya prosiding yang dianggap sebagai menyeleweng kerana ia mempunyai budi bicara untuk menukar Saman Pemula kepada tindakan Writ. Hal ini disokong oleh kes *Pen Apparel Sdn Bhd v Leow Chooi Khon*¹⁵ di mana dinyatakan jika pilihan kaedah memulakan tindakan sivil bukan semata-mata tidak teratur tetapi menyamai dengan penyalahgunaan proses Mahkamah, justeru tindakan itu akan dihentikan mengikut bidang kuasa sedia ada Mahkamah.

Oleh demikian, di dalam artikel ini, beberapa kes akan dibincangkan untuk melihat dengan lebih jelas apakah perkembangan terkini Mahkamah terhadap kaedah-kaedah memulakan tindakan sivil di Mahkamah Sivil.

PERKEMBANGAN TINDAKAN SIVIL

PERKEMBANGAN PERTAMA: MAHKAMAH MENERIMA PENUKARAN KAEDAH MEMULAKAN TINDAKAN SIVIL APABILA TIDAK ADA KETIDAKADILAN YANG MENJADI PREJUDIS TERHADAP PIHAK-PIHAK DI DALAM KES

Apabila Mahkamah mendapati bahawa sesuatu kes itu dimulakan dengan kaedah pemula yang salah contohnya dimulakan dengan Saman Pemula tetapi sepatutnya dimulakan dengan Writ, Mahkamah mungkin atas budi bicaranya membenarkan permohonan penukaran kaedah pemula tersebut supaya sesuatu kes itu dapat dibicarakan dengan baik tanpa prejudis terhadap mana-mana pihak.

Di dalam kes *Datuk Kasi A/L KL Palaniappan lwn Menara Embun Sdn Bhd & Ors and another Appeal*¹⁶, Plaintiff telah memulakan tuntutan terhadap Defendan dengan menggunakan Saman Pemula kerana Defendan telah prejudis dan bertindak tidak adil terhadap Plaintiff yang merupakan salah satu daripada ahli syarikat. Plaintiff seterusnya memohon kepada Mahkamah untuk menukarkan Saman Pemula kepada Writ Saman kerana terdapat pertikaian terhadap fakta kes. Plaintiff mendakwa bahawa fakta kes ini tidak sesuai diputuskan secara ringkas oleh Mahkamah dengan hanya bergantung pada keterangan affidavit. Affidavit yang difailkan oleh pihak-pihak di dalam kes mendedahkan pertikaian fakta di dalam kes ini perlu diselesaikan melalui perbincangan penuh. Maka dengan itu, Mahkamah membenarkan permohonan menukarkan Saman Pemula kepada Writ Saman bagi meneruskan perbincangan di dalam kes ini.

Seterusnya, pada tahun 2019, di dalam kes *Nazaruddin bin Mohd Shariff @ Masari (atas kapasiti selaku pentadbir harta pusaka arwah Masri bin Khatib) & Anor lwn Syamser bin Saam*,¹⁷ Plaintiff telah memulakan tindakan sivil dengan menggunakan Saman Pemula bagi mendapatkan perintah dan relif. Antara perintah deklarasi yang dituntut oleh Plaintiff adalah deklarasi bahawa nenek Plaintiff yang meninggal dunia pada tahun 1930-an tidak pernah menandatangani atau menurunkan cap jari pada Surat Kuasa Wakil. Defendan di dalam kes ini telah memalsukan dua dokumen dan Surat Kuasa Wakil bagi memindahkan dua harta datuk dan nenek Plaintiff kepada Defendan. Mahkamah mendapati adalah jelas dan nyata bahawa Plaintiff tersilap apabila memulakan tindakan sivil dengan menggunakan Saman Pemula. Perintah dan relif

yang diminta oleh Plaintiff adalah tidak sesuai untuk dipohon dalam prosiding yang dimulakan oleh Saman Pemula. Ini adalah Mahkamah juga mendapati fakta yang menjadi subjek pertikaian serius, termasuk penipuan dan pemalsuan dokumen apabila dimulakan dengan Saman Pemula adalah bertentangan dengan Aturan 5 Kaedah 4 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012. Mahkamah memutuskan adalah tidak wajar untuk tindakan seperti ini dimulakan dan diteruskan melalui Saman Pemula. Kesannya, Mahkamah memerintahkan kes ini diteruskan seolah-olah ia telah dimulakan oleh Writ menurut Aturan 28 Kaedah 8 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012.

Selain itu, di dalam kes *PT Tunas Duta Cemerlang & Ors lwn Mohd Hafizuddin Hiew Bin Abdullah*,¹⁸ Defendan memohon untuk membatalkan Pernyataan Tuntutan Plaintiff dengan hujahan bahawa Plaintiff telah secara salah dalam memilih prosedur sivil untuk memulakan tindakan terhadap Defendan melalui Writ bagi ketidaksahan pendaftaran tanda dagangan. Defendan berhujah bahawa Plaintiff tidak mematuhi prosedur yang ditetapkan oleh Mahkamah apabila memulakan tindakan sivil bagi kes cap dagangan menggunakan Writ. Menurut Aturan 28 Kaedah 8 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012, sesuatu kausa atau perkara yang dimulakan melalui Saman Pemula boleh diteruskan seolah-olah ia menggunakan Writ. Namun demikian, Aturan ini tidak menjelaskan mengenai penukaran kaedah pemula daripada Writ ke Saman Pemula. Dalam pada itu, Mahkamah berpendapat bahawa sesuatu kes perlu diuruskan dengan adil menurut Aturan 2 Kaedah 1(2) Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012. Mahkamah seterusnya memutuskan bahawa ketidakpatuhan Plaintiff terhadap prosedur masih boleh dibetulkan ia tidak menjejaskan keadilan atau memprejudiskan Defendan apabila Plaintiff memulakan tindakan sivil menggunakan Writ berbanding Saman Pemula. Akhirnya, Mahkamah mengarahkan Writ Plaintiff dianggap sebagai Saman Pemula dan ini jelas mematuhi Aturan 87 Kaedah 2 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012.

Di dalam kes *Gan Lei Chew lwn Tee Choon Hwa pula*,¹⁹ memulakan tindakan dengan menggunakan Saman Pemula untuk membuat permohonan melalui saman pemula supaya hak milik 13 keping hartanah yang didaftarkan atas nama bapanya Gan Chong Guan dipindahmilik kepadanya dengan serta merta. Walau bagaimanapun, terdapat isu-isu fakta yang dipertikaikan di dalam kes ini ke atas hartanah-hartanah tersebut memandangkan

ibu dan bapa Plaintiff masih hidup dan mereka dalam proses perceraian. Prosiding perceraian dan pembahagian harta masih belum dibicarakan dan diputuskan oleh Mahkamah Keluarga. Pada peringkat ini, Mahkamah Sivil tidak boleh membuat apa-apa andaian atau anggapan mengenai keputusan yang akan dibuat oleh Mahkamah Keluarga dalam prosiding perceraian antara ibu bapa Plaintiff atau sama ada perintah pembahagian akan dibuat oleh Mahkamah Keluarga mengenai hartanah-hartanah. Dengan itu, Mahkamah mendapati prosiding Saman Pemula tidak sesuai untuk pendengaran dan perbicaraan pertikaian-pertikaian fakta itu kerana ia akan menyebabkan ketidakadilan kepada pihak-pihak di dalam kes ini. Mahkamah memerintahkan bahawa Saman Pemula Plaintiff ditolak dan Plaintiff diberi kebenaran untuk memfailkan guaman sivil baru melalui Writ saman untuk membuat tuntutan amanah sekiranya Mahkamah Keluarga dalam kes perceraian tidak membenarkan tuntutan Plaintiff.

Secara tuntas, berdasarkan kes-kes yang telah diputuskan dalam tempoh lima tahun yang lalu, iaitu dari tahun 2018 hingga 2022, perkembangan terkini berkaitan kaedah pemula bagi tindakan sivil adalah Mahkamah membenarkan penukaran kaedah pemula apabila tidak ada ketidakadilan yang akan menjadi prejudis kepada pihak-pihak di dalam kes. Mahkamah amat menitikberatkan keadilan bagi memastikan kepentingan pihak yang cedera atau rugi itu dapat diberikan pembelaan yang sewajarnya di mana jika terdapat fakta-fakta yang serius dipertikaikan, tindakan sivil itu akan dimulakan dengan Writ dan akan melalui suatu perbicaraan. Manakala, jika sesuatu kes itu melibatkan pihak-pihak yang hanya menimbulkan isu undang-undang atau tafsiran istilah tertentu dalam dokumen undang-undang, maka, tindakan sivil itu hendaklah dimulakan dengan Saman Pemula di mana mahkamah akan memberikan penghakiman berdasarkan affidavit yang akan dikemukakan oleh pihak-pihak di dalam kes.

PERKEMBANGAN KEDUA: MAHKAMAH
MENOLAK PERMOHONAN PENUKARAN
KAEDAH MEMULAKAN TINDAKAN SIVIL
APABILA IA DISEBABKAN KECUAIAN PIHAK
PEGUAM ATAU TANPA ALASAN MUNASABAH.

Walaupun Mahkamah telah menggunakan pendekatan yang kurang tegas (*lenient*) dalam membenarkan penukaran kaedah memulakan tindakan sivil, namun Mahkamah masih akan menolak penukaran kaedah memulakan tindakan

sivil ini apabila pihak Peguam mewakili mana-mana parti terlibat tidak mempunyai alasan yang kukuh atau telah cuai dalam menyebabkan kesilapan penggunaan kaedah tersebut.

Perkembangan tersebut dapat dilihat di dalam dua kes utama yang telah diputuskan iaitu kes *Kiwi Office Equipment Sales and Services Sdn Bhd lwn Benedict Pui Jin Hung*²⁰ dan *Abdullah Sani bin Hashim lwn Azizah Binti Hashim & Ors.*²¹

Di dalam kes *Kiwi Office Equipment Sales and Services Sdn Bhd lwn Benedict Pui Jin Hung*,²² kes ini adalah melibatkan pelanggaran terma penyewaan oleh syarikat Empire 73. Syarikat Empire 73 telah menyebabkan kerosakan yang teruk menyebabkan premis tersebut tidak dapat disewakan. Plaintiff kemudiannya telah memfailkan Saman Pemula terhadap Defendan disebabkan Defendan ialah pemegang saham bagi syarikat tersebut. Walau bagaimanapun, disebabkan Plaintiff menuntut mengenai frod, Plaintiff kemudiannya membuat permohonan untuk menukarkan prosiding daripada Saman Pemula kepada Writ.

Manakala di dalam kes *Abdullah Sani bin Hashim lwn Azizah binti Hashim & Ors.*,²³ kes ini melibatkan tuntutan oleh Plaintiff bahawa deklarasi dilakukan untuk menolak haknya terhadap harta di Selangor untuk diberikan kepada Responden adalah diperolehi melalui frod. Plaintiff menyangka bahawa surat yang telah ditandatangani tersebut adalah borang untuk memindahkan hakmilik tersebut ke atas namanya. Kesannya, Plaintiff memulakan tindakan terhadap Responden di bawah frod menggunakan Saman Pemula. Plaintiff seterusnya membuat permohonan untuk menukarkan prosiding kepada Writ.

Di dalam kedua-dua kes ini, mahkamah telah menolak permohonan untuk menukarkan kaedah memulakan tindakan daripada Writ kepada Saman Pemula di bawah Aturan 28 Kaedah 8. Di dalam kes *Abdullah Sani bin Hashim lwn Azizah binti Hashim & Ors.*, Mahkamah telah memetik dan menggunakan pakai ulasan penghakiman di dalam kes *Siow Yoon Keong lwn H Rosen Engineering BV.*²⁴ Pesuruhjaya Kehakiman Abdul Hamid Muhamad di dalam kes tersebut menyatakan walaupun Aturan 28 Kaedah 8 membenarkan penukaran kaedah memulakan tindakan sivil daripada Saman Pemula kepada Writ, namun amalan ini tidak digalakkan. Mahkamah juga mengatakan bahawa seseorang peguam seharusnya perlu tahu dari awal bahawa sesuatu tindakan itu perlu dimulakan melalui Saman Pemula atau Writ. Mahkamah juga menjelaskan bahawa penukaran

kaedah memulakan tindakan daripada Saman Pemula di mana affidavit akan digunakan kepada Writ di mana pliding diperlukan adalah amat berbeza.

Kes *Abdullah Sani bin Hashim lwn Azizah binti Hashim & Ors* ini.²⁵ adalah kes yang melibatkan frod. Berdasarkan Aturan 5 Kaedah 2 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012, isu melibatkan frod dan salah nyataan adalah jelas mempunyai fakta yang substantial dan perlu dimulakan menggunakan Writ. Bertitik tolak daripada hal ini, Mahkamah telah menolak permohonan untuk menukarkan kaedah memulakan tindakan sivil daripada Saman Pemula kepada Writ.

Perkara ini juga telah dijelaskan di dalam kes *Kiwi Office Equipment Sales and Services Sdn Bhd lwn Benedict Pui Jin Hung*.²⁶ Mahkamah telah menjelaskan bahawa penukaran kaedah memulakan tindakan sivil hanya dibenarkan di dalam kes melibatkan pertikaian fakta yang amat serius. Malahan, Plaintiff menyatakan bahawa pertukaran kaedah memulakan tindakan sivil adalah disebabkan terdapat isu yang boleh dibicarakan (*triable issues*) di dalam kes ini yang memerlukan pendengaran menggunakan kaedah Writ. Namun demikian, Plaintiff tidak pernah menjelaskan apakah isu-isu tersebut. Mahkamah seterusnya memutuskan bahawa tindakan Plaintiff telah memberikan kesan prejudis kepada Defendan dalam menyediakan pembelaan.

Tuntasnya, dapat disimpulkan bahawa Mahkamah amat berhati-hati dalam membenarkan permohonan penukaran kaedah memulakan tindakan. Walaupun Mahkamah mempunyai bidangkuasa untuk membenarkan permohonan tersebut, ia bukanlah satu kewajipan kepada Mahkamah. Mahkamah juga berpandangan bahawa ia tidak seharusnya dijadikan suatu kebiasaan. Di dalam kes telah dibincangkan, Mahkamah menolak permohonan berkenaan apabila Mahkamah berpendapat ia disebabkan kecuaiannya peguam tersebut dan tidak ada alasan munasabah untuk penukaran kaedah memulakan tindakan. Oleh hal yang demikian, ia adalah tanggungjawab pihak peguam yang mewakili plaintiff untuk memastikan bahawa kaedah memulakan tindakan yang dipilih adalah bersesuaian dengan kes.

PERKEMBANGAN KETIGA: MAHKAMAH
LEBIH MUDAH MEMBENARKAN PENUKARAN
KAEDAH MEMULAKAN TINDAKAN SIVIL
APABILA MELIBATKAN KES HARTANAH

Merujuk semula kepada kes yang telah diputuskan iaitu kes *Nazaruddin Bin Mohd Shariff @ Masari (Atas Kapasiti Selaku Pentadbir Harta Pusaka*

*Arwah Masri bin Khatib & Anor lwn Syamser Bin Saam*²⁷ dan dua lagi kes yang akan dibincangkan di dalam bahagian ini, antara perkembangan lain dapat dilihat ialah Mahkamah cenderung untuk membenarkan permohonan penukaran kaedah memulakan tindakan daripada Saman Pemula kepada Writ apabila ia melibatkan kes hartanah.

Secara umum, kes melibatkan hartanah kadangkala adalah bersifat jelas dan kadangkala ia adalah amat rumit. Kesannya, timbul kekeliruan di kalangan peguam dalam memilih kaedah memulakan tindakan. Selain itu, isu yang mungkin timbul ialah apabila pihak-pihak telah memfailkan saman sebelum timbul isu-isu substantial. Ini dapat dilihat di dalam kes *Nazaruddin Bin Mohd Shariff @ Masari (Atas Kapasiti Selaku Pentadbir Harta Pusaka Arwah Masri bin Khatib & Anor lwn Syamser Bin Saam*²⁸ di mana, Mahkamah memutuskan bahawa isu yang dibangkitkan oleh Plaintiff adalah isu yang substantial dan seharusnya ia dimulakan melalui Writ saman. Antara isu yang dibangkitkan adalah isu pemalsuan tandatangan dalam akuan berkanun dan surat kuasa wakil dan perkara ini terjumlah kepada frod. Natiujahnya, Mahkamah membenarkan penukaran kaedah memulakan tindakan tersebut daripada Saman Pemula kepada Writ.

Manakala di dalam kes *MFI Money SDN Bhd lwn Sivasangar a/l Periyah & Anor*,²⁹ kes ini melibatkan suatu transaksi jual beli (SPA) oleh Plaintiff dan Defendan, di mana Plaintiff ialah pihak yang ingin membeli suatu hartanah milik Defendan di Selangor. Setelah pembayaran penuh dilakukan, Defendan masih belum mengosongkan premis berkenaan. Akibatnya, Plaintiff memulakan tindakan menggunakan Saman Pemula menuntut Defendan mengosongkan premis. Walau bagaimanapun, defendan telah memohon dari pihak Mahkamah untuk menukarkan prosiding Saman Pemula tersebut kepada Writ Saman. Defendan mengatakan terdapat isu substantial perlu diputuskan iaitu berlaku frod semasa transaksi jual beli tersebut dilaksanakan. Defendan beranggapan bahawa mereka telah menandatangani perjanjian hutang dengan pengarah syarikat Plaintiff namun ia adalah perjanjian jual beli bersama Plaintiff (SPA). Mahkamah setelah menilai keseluruhan kes telah membenarkan permohonan defendan untuk menukarkan kaedah memulakan tindakan sivil.

Di dalam kes terakhir iaitu kes *Shyamala A/P M Shanmuganathan lwn Ko Boon Leong dan Satu Lagi*.³⁰ Plaintiff telah memulakan prosiding menggunakan Saman Pemula. Walau bagaimanapun,

semasa Defendan memfailkan affidavit balasan pada 13 Oktober 2021, Defendan pertama telah membangkitkan mengenai surat kuasa wakil pada perenggan 6. Plaintiff kemudiannya memfailkan semula affidavit jawapan pada 27 Oktober 2021 dan menjelaskan bahawa penyediaan surat kuasa wakil adalah termasuk hal yang melibatkan keluasan pelan oleh Majlis Daerah Cameron Highlands. Defendan kemudiannya telah meminta supaya Saman Pemula ini ditukarkan kepada Writ Saman di atas beberapa faktor. Salah satunya ialah setelah pemfailan affidavit dilakukan, plaintiff mendapati wujud isu frod dilakukan oleh Plaintiff dan suaminya yang menjadikan fakta ini sebagai fakta substantial dan saksi-saksi perlu dipanggil untuk membuktikan fakta. Mahkamah telah membenarkan permohonan ini disebabkan Mahkamah berpendapat bahawa isu di dalam kes ini adalah substantial. Mahkamah kemudiannya menggunakan bidang kuasanya untuk menukarkan tindakan sivil daripada Saman Pemula kepada Writ.

Berdasarkan ketiga-tiga kes, ia dapat dilihat bahawa Mahkamah lebih mudah untuk menerima dan membenarkan penukaran tindakan sivil di dalam kes melibatkan hartanah. Merujuk kepada kes *MFI Money SDN Bhd lwn Sivasangar a/l Periyah & Anor*³¹ dan kes *Shyamala A/P M Shanmuganathan lwn Ko Boon Leong dan satu lagi*³², isu-isu substantial hanya timbul selepas prosiding dimulakan.

Oleh itu, mahkamah lazimnya akan mengambil pendekatan tidak begitu tegas (*lenient*) dalam membenarkan permohonan penukaran tersebut. Tambahan pula, kes melibatkan hartanah adalah berbeza daripada frod di mana frod jelas mempunyai isu yang substantial dan perlu dimulakan dengan Writ. Kes melibatkan hartanah tidak mempunyai isu yang tetap di mana kadangkala ia tidak melibatkan isu yang substantial. Jadi pada pandangan penulis, ini ialah alasan Mahkamah cenderung dalam membenarkan permohonan penukaran prosiding daripada Saman Pemula kepada Writ di dalam kes melibatkan hartanah

KESIMPULAN

Berdasarkan kes-kes yang telah diputuskan, terdapat tiga perkembangan dapat dilihat daripada tahun 2018 hingga tahun 2022. Pertama, mahkamah menerima penukaran kaedah pemula bagi tindakan sivil apabila tidak ada ketidakadilan yang menjadi prejudis terhadap pihak-pihak di dalam kes. Kedua, Mahkamah menolak permohonan penukaran

tindakan sivil tanpa alasan yang kukuh. Akhir sekali, Mahkamah lebih mudah membenarkan penukaran kaedah tindakan sivil apabila melibatkan kes hartanah.

Daripada perkembangan tersebut, dapat dilihat bahawa Mahkamah mempunyai pendekatan yang berbeza-beza terhadap sesuatu kes. Hal ini dikatakan demikian kerana, keputusan Mahkamah bergantung kepada fakta dan kausa tindakan yang dibawa oleh pihak-pihak di dalam kes berkenaan. Berdasarkan kes-kes terkini yang telah diputuskan, penulis berpandangan bahawa Mahkamah cenderung untuk terus menggunakan pendekatan tidak begitu tegas (*lenient*) dalam memutuskan sama ada untuk membenarkan atau tidak membenarkan penukaran kaedah memulakan tindakan. Penulis mengakui bahawa Mahkamah amat mementingkan kepatuhan prosedur dan boleh menghentikan tindakan sekiranya Mahkamah mendapati bahawa ia terjumlah kepada penyalahgunaan proses Mahkamah. Namun begitu menurut Aturan 2 Kaedah 1 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012, Mahkamah juga boleh memilih untuk memulihkan ketidakaturan yang berlaku. Justeru, pada pandangan penulis, Mahkamah lebih cenderung untuk mengaplikasikan Aturan ini.

Dari sudut lain, Mahkamah akan bersifat tegas dalam memutuskan untuk tidak membenarkan permohonan penukaran kaedah memulakan tindakan apabila ia menyebabkan prejudis kepada mana-mana pihak, kesilapan tersebut disebabkan kecuaiannya peguam atau permohonan penukaran kaedah memulakan prosiding tersebut tidak mempunyai alasan yang munasabah.

Namun penulis percaya, Mahkamah tidak lagi akan menggunakan pendekatan yang amat tegas mengikut Undang-undang Inggeris pada suatu masa dahulu dengan membatalkan kes tersebut hanya disebabkan kesilapan memulakan tindakan sivil. Berdasarkan kes, penulis percaya Mahkamah lebih bersifat terbuka dan mahu memudahkan semua pihak dengan membenarkan permohonan sekiranya Mahkamah berpuas hati dengan keperluan penukaran prosiding tersebut.

NOTA

- ¹ Pejabat Ketua Pendaftar Mahkamah Persekutuan Malaysia, 'Mewakili Diri Sendiri Dalam Perbicaraan', (n.d), <https://www.kehakiman.gov.my/sites/default/files/MEWAKILI%20DIRI%20SENDIRI%20DALAM%20PERBICARAAN.pdf> [20 April 2022]
- ² Shahrul Mizan Ismail & Yusfarizal Yussoff, *Civil Litigation in Malaysia*, International Law Book Service, Petaling Jaya, 2016, hlm 1.

- ³ Shahrul Mizan Ismail & Yusfarizal Yussoff, *Civil Litigation in Malaysia*, International Law Book Service, Petaling Jaya, 2016, hlm 18.
- ⁴ Pejabat Ketua Pendaftar Mahkamah Persekutuan Malaysia, 'Mewakili Diri Sendiri Dalam Perbicaraan'(n.d), <https://www.kehakiman.gov.my/sites/default/files/MEWAKILI%20DIRI%20SENDIRI%20DALAM%20PERBICARAAN.pdf> [20 April 2022]
- ⁵ Shahrul Mizan Ismail & Yusfarizal Yussoff, *Civil Litigation in Malaysia*, International Law Book Service, Petaling Jaya, 2016, hlm 6.
- ⁶ Aturan 5 Kaedah 6(1) Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012.
- ⁷ Aturan 5 Kaedah 1 Kaedah-Kaedah Mahkamah 1980.
- ⁸ Aturan 5 Kaedah 1 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012.
- ⁹ Seksyen 4 Akta Mahkamah (Kaedah-Kaedah Pemulaan Tindakan Sivl) 2017 (Akta 790).
- ¹⁰ Aturan 5 Kaedah 2 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012.
- ¹¹ [1971] 1 MLJ 112, hlm 5.
- ¹² Aturan 5 Kaedah 3 Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012.
- ¹³ Aturan 8 Kaedah 8(1) Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012.
- ¹⁴ [2021] 8 MLJ 948, hlm 7.
- ¹⁵ [1995] 4 MLJ 764, hlm 9.
- ¹⁶ [2018] MLJU 1651, hlm 1-7.
- ¹⁷ [2019] MLJU 142, hlm 2-4.
- ¹⁸ [2021] MLJU 1547, hlm 2-10.
- ¹⁹ [2021] MLJU 45, hlm 2-4.
- ²⁰ [2021] MLJU 481, hlm 2-6.
- ²¹ [2022] MLJU 592, hlm 2-5.
- ²² [2021] MLJU 481, hlm 2-6.
- ²³ [2022] MLJU 592, hlm 2-5.
- ²⁴ [2003] 4 MLJ 569, hlm 11.
- ²⁵ [2022] MLJU 592, hlm 2-5.
- ²⁶ [2021] MLJU 481, hlm 2-6.
- ²⁷ [2019] MLJU 142, hlm 2-4.
- ²⁸ [2019] MLJU 142, hlm 2-4.
- ²⁹ [2021] MLJU 1405, hlm. 2-5.
- ³⁰ [2022] MLJU 714, hlm 2-11.
- ³² [2021] MLJU 1405, hlm. 2-5.
- ³³ [2022] MLJU 714, hlm 2-11.
- Dr. Shahrul Mizan Ismail & Yusfarizal Yussoff. 2016. *Civil Litigation in Malaysia*. Petaling Jaya: International Law Book Service.
- Gan Lei Chew Iwn Tee Choon Hwa [2021] MLJU 45.
- Kaedah-Kaedah Mahkamah 1980.
- Kaedah-Kaedah Mahkamah 2012.
- Kiwi Office Equipment Sales and Services Sdn Bhd v Benedict Pui Jin Hung [2021] MLJU 481.
- MFI Money SDN Bhd v Sivasangar a/l Periyah & Anor [2021] MLJU 1405.
- Nazaruddin Bin Mohd Shariff @ Masari (Atas Kapasiti Selaku Pentadbir Harta Pusaka Arwah Masri bin Khatib & Anor v Syamser Bin Saam [2019] MLJU 142.
- Pejabat Ketua Pendaftar Mahkamah Persekutuan Malaysia. (n.d). Mewakili Diri Sendiri Dalam Perbicaraan (n.d). <https://www.kehakiman.gov.my/sites/default/files/MEWAKILI%20DIRI%20SENDIRI%20DALAM%20PERBICARAAN.pdf> [20 April 2022].
- Pen Apparel Sdn Bhd v Leow Chooi Khon 1995] 4 MLJ 764.
- PT Tunas Duta Cemerlang & Ors v Mohd Hafizuddin Hiew Bin Abdullah [2021] MLJU 1547.
- Seah Choon Chye Iwn Saraswathy Devi [1971] 1 MLJ 112.
- Shyamala A/P M Shanmuganathan Iwn Ko Boon Leong dan Satu Lagi [2022] MLJU 714.

Noor Anisah Husna Mazlan
Pelajar
Fakulti Undang-undang
Universiti Kebangsaan Malaysia
Emel: anisahusna19@gmail.com

Nurul Nisa' Khalid* (Pengarang Koresponden)
Pelajar
Fakulti Undang-undang
Universiti Kebangsaan Malaysia
Emel: A169052@siswa.ukm.edu.my

Shahrul Mizan Ismail
Profesor Madya
Fakulti Undang-undang
Universiti Kebangsaan Malaysia
Emel: shahrulmizan@ukm.edu.my

RUJUKAN

- Abdullah Sani Bin Hashim v Azizah Binti Hashim & Ors [2022] MLJU 592.
- Akta Mahkamah (Kaedah-Kaedah Pemulaan Tindakan Sivl) 2017 (Akta 790).
- Ahmad Amryn Bin Abd Malek & Ors v Bursa Malaysia Securities Bhd [2021] 8 MLJ 948.
- Datuk KasiA/L KL Palaniappan v Menara Embun SdnBhd & Ors and another Appeal [2018] MLJ 1651.